

ΧΑΪΚΟΥ, ΣΕΝΡΙΟΥ ΚΑΙ ΛΙΜΠΕΛΟΥΛΕΣ

Ματσούο Μπασό

Κάνε με πιο μοναχό
με το τραγούδι σου,
κούκε του δάσους.

Τριαντάφυλλα στο δρόμο:
χάνονται ένα ένα
στο στόμα του αλόγου.

Αστείο ήταν
να χάνεται το Φούτζι
πίσω από τη βροχή.

Για δοκιμή θα ξεπλύνω
τη σκόνη αυτού του κόσμου
με τις σταλίτσες της δροσιάς.

Μ' ευχαρίστηση θα σας πουλήσω,
κύριοι έμποροι της πόλης,
το γεμάτο χιόνι καπέλο μου.

Πήρα το δρόμο του βουνού:
με χαιρέτησε

Τα χάϊκου ή χαϊκού, όπως σου έχω γράψει, είναι μικρά τρίστιχα ποιήματα, που - στην ιαπωνική μορφή τους - έχουν τον πρώτο και τρίτο στίχο πεντασύλλαβο και τον δεύτερο επτασύλλαβο. Την εντύπωση του ποιήματος συμπληρώνει ο ήχος του ακούσματος, ακόμα και η εικόνα των γραμμένων λέξεων, που είναι σε κάποιο βαθμό ιδεογραφική στα ιαπωνικά. Στα ελληνικά και σε άλλες γλώσσες δεν τηρείται πάντα αυστηρά ο αριθμός των συλλαβών. Ειδική δημοφιλής κατηγορία είναι τα χαϊκού για λιμπελούλες, τα κοκκινωπά ή πρασινωπά έντομα, που βρίσκονται σε φράχτες κοντά σε υγρά μέρη.

Τα σένριου, από τον ποιητή Καράι Σένριου, είναι μια μορφή ελαφρότερων χάϊκου, ελεύθερων από περιορισμούς, που συχνά είναι σκωπτικά.

Να μερικά δείγματα από το βιβλίο "ΧΑΪΚΟΥ ΚΑΙ ΣΕΝΡΙΟΥ Γιαπωνέζικα τρίστιχα - Μετάφραση, πρόλογος σημειώσεις: Σωκράτης Λ. Σκαρτσής", Εκδόσεις Καστανιώτη, 1988.

Αρακίντα Μοριτάκε

Ένα πεσμένο λουλούδι
πάει στο κλαδί του πάλι
— ώ, πεταλούδα!
μια γελαστή βιολέτα.

ΛΙΜΠΕΛΟΥΛΕΣ

Λύγισε ο κλώνος του ρυζιού
— μια λιμπελούλα
ζυγίστηκε πάνω του.

Ένα μπαμπού στο φράχτη
ψηλότερο
— όχι, λιμπελούλα πάνω!

ΣΕΝΡΙΟΥ

Περιμένοντας τη σειρά του
για το ταξίδι στην Ευρώπη
ο φιλόλογος γερνάει.

Βάνει την κούκλα
να κάνει τη μικρή αδελφή
—το μοναχόπαιδο.

Το παιδί διαβάζει
μια λέξη που δεν ξέρει

–και το πρόσωπο του πατέρα.

Και μια κούκλα
πάνω στο γιούκο:
στο σπίτι της νιόπαντρης.